

M. Salih Keleş, Uğurkan Gülboy, M. Bedirhan Azak, Adrian Akbarshahi Kohan, Şifa Nur Yazar, Ali Bahadır İnce, Doç. Dr. Nurver Karslı
05.01.2026

Amaç

Bu projenin amacı, diş hekimliğinde plastik atıkların çevreye etkilerine dikkat çekmek ve Karadeniz Teknik Üniversitesi diş hekimliği fakültesinde asistanlar ve görevli personelin geri dönüşüm konusundaki farkındalık ve uygulama düzeylerini yapılan anket sonuçları doğrultusunda ortaya koymaktır. Elde edilen verilerle, çevre dostu ve sürdürülebilir uygulamaların teşvik edilmesi hedeflenmektedir.

Giriş

Ortodontik tedavide kullanılan materyaller farklı ham maddelerden üretilir. Şeffaf plaklar ve retainerlar genellikle petrol türevi termoplastik polimerler kullanılarak üretilir. Bu malzemeler dayanıklı ama doğada bozunur olmayan plastiklerdir. Bunlar tedavi süresince birkaç hafta kullanıldıktan sonra atılırlar, termoplastikler atık olarak plastik kirliliğine neden olurlar. Braketler ise çoğunlukla paslanmaz çelikten yapılır. Tek kullanımlık lateks eldivenler ve benzeri koruyucu sarf malzemeler ise yüksek oranda plastik/rubber içerir ve bu atıklar çoğunlukla tıbbi atık kategorisine girer.

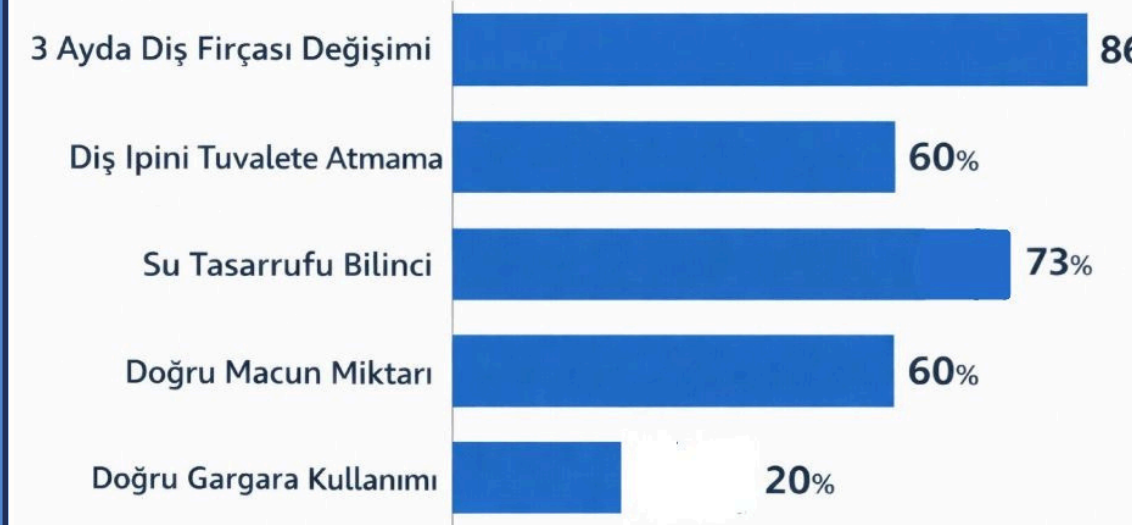
Yöntem

Proje kapsamında fakültemizde bilgilendirme standı kurulmuştur (Görsel 1). Stant aracılığıyla hastalara ve asistanlara diş hekimliğinde geri dönüşüm, plastik atıkların azaltılması ve çevre dostu uygulamalar hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca, fakülte bünyesindeki asistanlar, görevli personeller ve hastalara geri dönüşüm konusundaki farkındalık düzeylerini değerlendirmek amacıyla anket uygulanmıştır (Tablo 1 ve Şekil 1).

Görsel 1

Geri Dönüşüm ve Tasarruf Bilgi Düzeyi

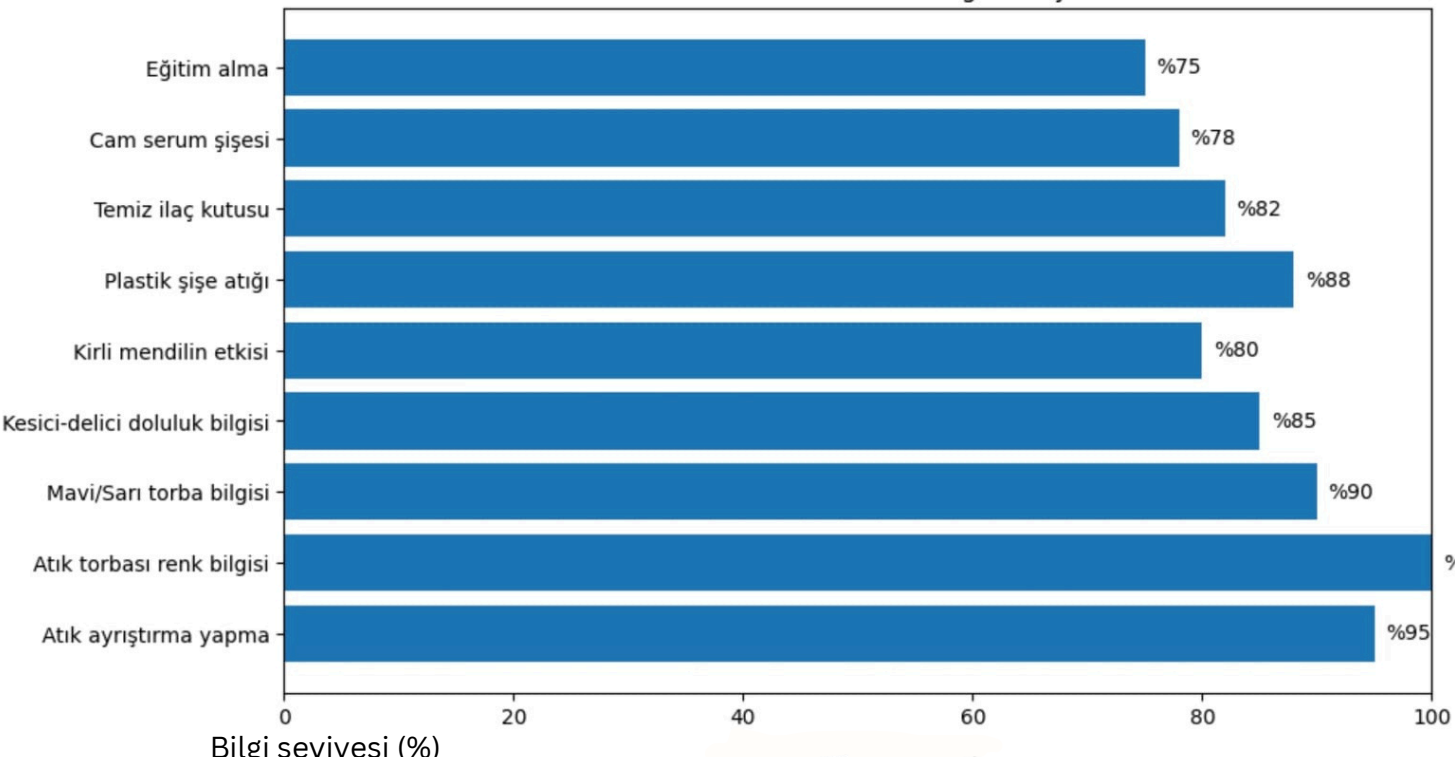

Tablo 1 Fakültemizde hastalara yaptığımız anket sonucu

Bulgular ve Sonuçlar

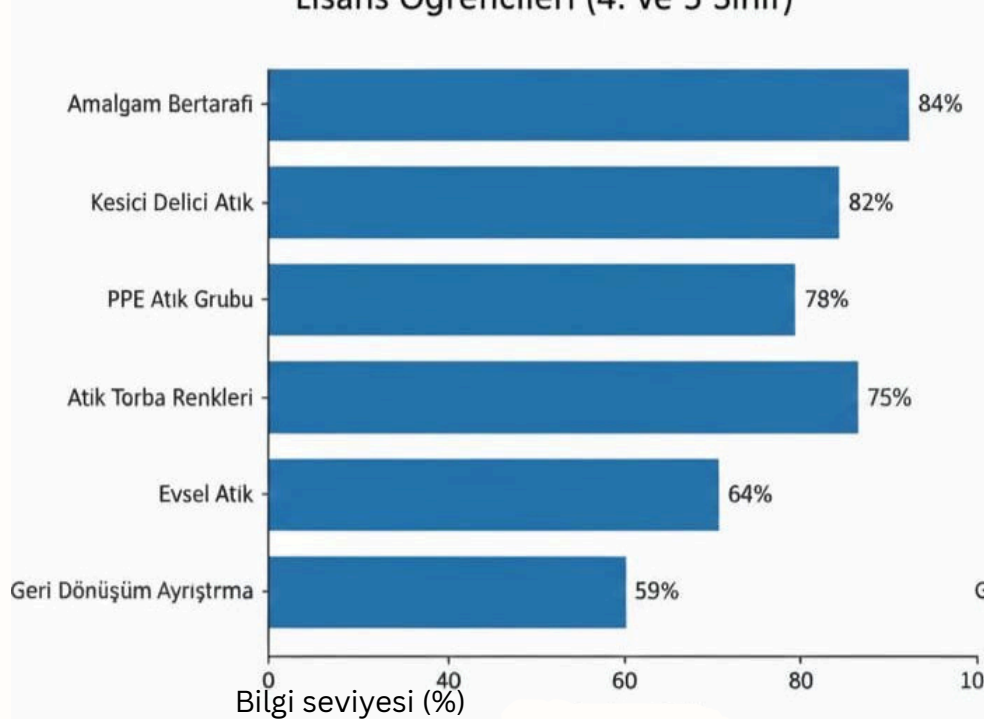
Anket sonuçlarına göre fakültemizde atık yönetimi konusunda genel bilgi düzeyi orta-yüksek bulunmuştur. Personelin atık ayrıştırma farkındalığı yüksek olmasına rağmen eğitim alma oranının düşük olduğu görülmektedir (Tablo 2). Öğrenciler geri dönüşüm ve tıbbi atık yönetimi açısından en düşük bilgi düzeyine sahip gruba oluştururken (Tablo 3), asistan hekimlerin bilgi seviyesinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 4). Bu bulgular, ortodontik uygulamalarda çevresel etkinin azaltılması için atık yönetimine yönelik eğitimin artırılması, kliniklerde etkin ayrıştırma sistemlerinin uygulanması ve sürdürülebilir materyal kullanımının teşvik edilmesi gerektiğini göstermektedir.

Sorulara Göre Personel Bilgi Düzeyi

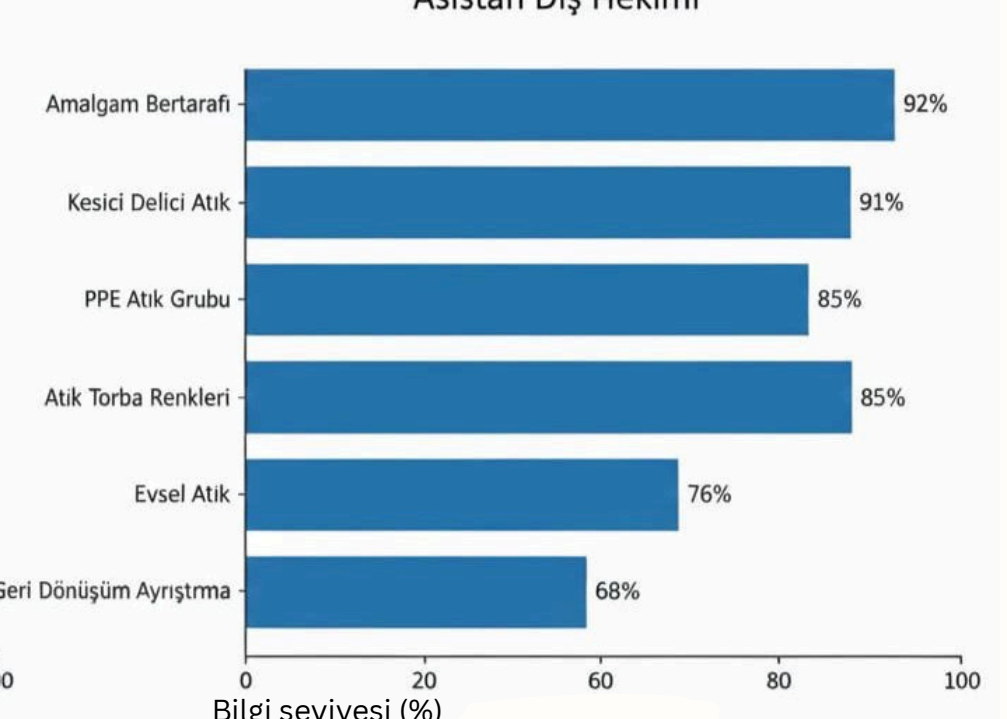
Tablo 2 Fakültemizde personellere yaptığımız anket sonucu

Lisans Öğrencileri (4. ve 5 Sınıf)

Tablo 3 Fakültemizde öğrencilere yaptığımız anket sonucu

Asistan Diş Hekimi

Tablo 4 Fakültemizde asistanlara yaptığımız anket sonucu